

Københavns Kommune

Teknik- og Miljøforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen

Afrapportering

Københavns Kommunes arbejde på
restaurations- og nattelivsområdet i 2023

Introduktion

Indledning

Teknik- og Miljøforvaltningens og Kultur- og Fritidsforvaltningens arbejde med restaurations- og nattelivsområdet i 2023 tager udgangspunkt i kommunens aktuelle restaurations- og nattelivsplan, som blev vedtaget i Københavns Borgerrepræsentation den 4. november 2021.

Restaurations- og Nattelivsplan 2021 omfatter perioden 2022-2025. Sammen med relevant lovgivning på området sætter planen den politiske ramme for udviklingen af restaurations- og nattelivet i Københavns Kommune.

Visionen med Restaurations- og Nattelivsplan 2021 er at arbejde for en by i balance, hvor der både er plads til et attraktivt natteliv og et sundt hverdagsliv. Der skal således skabes en balance mellem fest og ro, ligesom der skal skabes gode og trygge rammer for festen i det københavnske natteliv.

Indhold

Med denne publikation afrapporterer Københavns Kommune ved Teknik- og Miljøforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen på arbejdet med restaurations- og nattelivet i 2023.

Afrapporteringen er inddelt i tre dele:

- 1 Afrapportering på visionen om et natteliv med øget respekt
- 2 Afrapportering på indsatsområder for færre miljøgener
- 3 Afrapportering på restaurationsområdet

Kultur- og Fritidsforvaltningen er ansvarlig for afrapporteringens del 1 og del 3. Teknik- og Miljøforvaltningen er ansvarlig for afrapporteringens del 2.

Del 1. Visionen om et natteliv med øget respekt

Visionen

Udfoldelsen af Københavns restaurations- og natteliv skal ske med respekt for naboen – uanset om naboen er gruppen ved det næste bord, den man deler dansegulvet med, eller beboeren der forsøger at sove en etage eller to ovenover. Restaurations- og nattelivsplanen beskriver denne vision, samt hvordan Københavns Kommune vil arbejde for at realisere den i samarbejde med naboer til og aktører i nattelivet.

Indhold:

1.1 Tiltag for øget inddragelse og dialog.....	side 4
1.2 Tiltag for et værtskab i verdensklasse.....	side 7
1.3 Tiltag for et mere kulturbåret natteliv.....	side 8
1.4 Tiltag mod diskrimination i nattelivet.....	side 9

1.1 Tiltag for øget inddragelse og dialog

Københavns Nattelivsudvalg

Med afsæt i restaurations- og nattelivsplanens initiativ om et partnerskab for nattelivets aktører blev det i januar 2022 besluttet i borgerrepræsentationen at nedsætte Københavns Nattelivsudvalg.

Nattelivsudvalget er et særligt udvalg (nedsat efter § 17, stk. 4, i styrelsesloven) og består af 15 medlemmer, herunder repræsentanter fra borgerrepræsentationen, aktører fra kulturlivet, detailhandlen, politiet, erhvervet, beboere samt nattelivsgæster.

Udvalgets hovedformål er at fungere som rådgivende udvalg for Kultur og Fritidsudvalget og Teknik og Miljøudvalget. Herudover har Nattelivsudvalget en række konkrete opgaver:

1. **Videre behandling af hørings svar**
2. **Forslag til tiltag til begrænsning af nattelivsgener**
3. **Undersøgelser og dokumentation**
4. **Uddeling af Nattelivspuljen**
5. **Iværksættelse af lokale indsatsgrupper**

Nattelivsudvalget har afholdt fire ordinære udvalgsmøder i 2023. To af møderne har været fokuseret i **konkrete temaer**: *kulturbåret natteliv* samt *renhold og toiletter*.

Nattelivsudvalgets opgaveløsning i 2023

① Videre behandling af hørings svar

I 2022 blev opgaven med strukturering og analyse af hørings svarene i forbindelse med Restaurations- og Nattelivsplan 2021 løst og en samlet rapport blev udarbejdet. Rapporten anvendes løbende som **opslagsværk** i forbindelse med Nattelivsudvalgets opgaveløsning.

② Forslag til begrænsning af nattelivsgener

På baggrund af temadrøftelser i Nattelivsudvalget samt vidensgrundlaget fra de undersøgelser, som Nattelivsudvalget har bevilliget, leverer udvalget relevante anbefalinger til begrænsning af nattelivsgener, bl.a. i forbindelse med budgetforhandlingerne i Københavns Kommune.

Nattelivsudvalget besluttede i 2023 at etablere en **arbejdsgruppe** bestående af en gruppe udvalgsmedlemmer, som repræsenterer beboere, kulturlivet, lokaludvalgene, unge/nattelivsgæster samt nattelivsbranchen.

I 2023 har arbejdsgruppen udarbejdet forslag til **konkrete initiativer på nattelivsområdet**, som Nattelivsudvalget har bragt videre til Kultur- og Fritidsudvalget og Teknik- og Miljøudvalget ved budgetforhandlingerne for 2024. Nattelivsudvalget har derudover besluttet at finansiere en række initiativer i 2023 ved anvendelse af midler fra Nattelivspuljen.

1.1 Tiltag for øget inddragelse og dialog

③ Undersøgelser og dokumentation

Undersøgelse af 'festen i gaden'

I regi af Nattelivsudvalget blev der i 2023 iværksat en større undersøgelse af støj i Københavns natteliv med særligt fokus på bygadefesten, det vil sige den del af festen, der finder sted udenfor i tætte bymiljøer med udeservering og natbevillinger. Undersøgelsens formål og resultater uddybes i afrapporteringens del 2, side 13.

Undersøgelse af Københavnernes holdning til nattelivet

I forbindelse med temadrøftelserne i Nattelivsudvalget 2022-2023 har udvalget efterspurgt større viden om københavnernes generelle holdning til restaurations- og nattelivet i byen. I 2023 er det indledende arbejde med en holdningsundersøgelse påbegyndt. Undersøgelsen vil omhandle følgende problematikker: Anvendelse, udbud og fordeling samt oplevelse af gener forbundet til byens restaurations- og natteliv.

International vidensudveksling

I november 2023 deltog repræsentanter fra Københavns Kommune i nattelivskonferencen Stadt Nacht Acht i Berlin, hvor aktører fra en lang række storbyer i og uden for Europa deltog. Formålet var at skabe nye partnerskaber og opnå større forståelse for problematikker med nattelivet i andre storbyer samt få inspiration til løsninger herpå.

④ Uddeling af Nattelivspuljen

Nattelivsudvalget har til opgave at bevilge støtte til forsøg og særlige indsatser i nattelivet ved uddeling af Nattelivspuljen (1 mio. kr. pr. år).

I 2023 har Nattelivsudvalget i alt støttet tre projekter med midler fra Nattelivspuljen. Overordnet for de tre projekter, der har modtaget støtte fra Nattelivspuljen i 2023 er, at projekterne alle har fokus på at nedbringe grænseoverskridende adfærd og diskrimination i Københavns natteliv.

Projekter støttet af Nattelivspuljen i 2023:

Projektholder	Projekt
Den Anden Side	Projektet RADA: Fornyelse af natklubbens 'awareness'-politik samt opkvalificering af natklubbens ledelse og bookingansvarlige med formålet om at øge diversitet og repræsentation. Arbejdet skal bidrage med et skriftligt produkt inkl. oplæg til værktøjer, som kan styrke awarenessarbejdet andre steder i Københavns natteliv.
Københavns Frie Promotere, Sex & Samfund og Copenhagen Pride	Projekt om kommunikation og promovning af en rapport om grænseoverskridende og diskriminerende adfærd i det københavnske natteliv (medfinansieret af Nattelivspuljen i 2022).
Copenhagen Pride	Projekt om etablering og uddannelse af et frivilligt tryghedsteam, der skal være med til at skabe tryk festoplevelse for festivalgæsterne til Copenhagen Pride Week. Erfaringerne med etablering af et tryghedsteam ifm. større arrangementer samles i en skriftlig afrapportering til videre anvendelse.

1.1 Tiltag for øget inddragelse og dialog

5 Iværksættelse af lokale indsatsgrupper

Formålet med **lokale indsatsgrupper** er at styrke naboskabet mellem beboere og erhvervsdrivende i områder af byen, som oplever gener fra nattelivet, og i samarbejde finde lokale løsninger på lokale problemer.

I 2022-2023 er der i Københavns Kommune etableret lokale indsatsgrupper på følgende lokationer:

Lokation	Oplevede problematikker	Møder
Gammel Strand og Nybrogade Opstart november 2022	Støj fra fest i gaden, udeservering og affaldsafhentning. Utryghed ved tilstedeværelse af muskelbiler samt manglende gadelys.	4
Sortedam Dossering Opstart marts 2023	Støj fra udeservering. Affald fra nattelivsgæster. Ufremkommelighed pga. cykelparkering ifm. nattelivet.	3
Blågårdsgade Opstart maj 2023	Støj fra udeservering. Affald fra nattelivsgæster. Ufremkommelighed pga. cykelparkering ifm. nattelivet.	2
Langelinie Opstart juni 2023	Støj- og lugtgener fra restauratører. Utryghedsskabende trafikforhold.	3
Carlsberg Byen Opstart oktober 2023	Støj fra udeservering.	2

Møder i en lokal indsatsgruppe tager udgangspunkt i en **dialog** om det lokale natteliv mellem beboere og erhvervsdrivende.

Såfremt det vurderes relevant deltager ressourcpersoner fra forvaltningen samt øvrige myndigheder. Således kan deltagerne på indsatsgruppemøderne stille opklarende spørgsmål til rammer og regler for natteliv i lokalområdet.

På baggrund af mødedialogen i de lokale indsatsgrupper udarbejder forvaltningen for hver indsatsgruppe et **handlingskatalog**, som består af en skitsering af de lokale problematikker samt muligheder for løsning af samme til videre anvendelse i indsatsgruppen.

Eksempler på lokale aftaler som resultat af en lokal indsatsgruppe:

- Reduktion af udeserveringsareal for at skabe bedre fremkommelighed og mindre støj fra serveringsstedets udendørsgæster
- Indsættelse af dørmand på udvalgte aftener, hvor der kan forventes flere gæster end normalt
- Øget tilsyn fra Natteværterne i udvalgte områder efter anvisning fra deltagerne i lokale indsatsgrupper
- Iværksættelse af projekt om etablering af støjdæmpende gulve i samarbejde med restauratør, udlejningsselskab og beboere
- Direkte indgang til en kontaktperson i kommunen, som kan vejlede beboere og erhvervsdrivende til relevante kommunale enheder

1.2 Tiltag for et værtskab i verdensklasse

Natteværterne

København er en levende by i nattetimerne, og med **Natteværterne** tager Københavns Kommune et aktivt ansvar for balancen i nattelivet. Gennem synlighed, dialog, dataindsamling og samarbejde skaber værterne tryghed og øget ro i nattelivet.

Siden genåbningen i januar 2022 har Natteværterne været en fast del af Indre Bys natteliv samt ved sæsonbestemte 'hotspots'. Natteværterne er i udgangspunktet til stede torsdag, fredag og lørdag aften og nat med otte værter. Antallet af værter per nat justeres dog i forhold til nattelivets varierende intensitet, således der er flere værter til stede eksempelvis under CPH Pride, i studenterugen og i julefrokostsæsonen.

Tilstedeværelse og dialog

De uniformerede Natteværter er en tydelig, myndig og trygheds-skabende del af gadebilledet. Som værter i natten byder de gæsterne velkommen og sætter samtidig en klar ramme for gæsternes adfærd. Natteværterne kan nedtrappe en konflikt, give en hjælpende hånd og sørge for at dæmpe støjen ved festen i gaden.

Data

Gennem værternes systematiske indsamling af data året rundt, får byen værdifuld viden om nattelivets aktuelle tilstand, om akutte udfordringer

Natteværterne 2023 i tal

I 2023 foretog Natteværterne over **17.000** registreringer af deres forskellige arbejdsopgaver i løbet af året. Knap **4400** gange har Natteværterne været i dialog med nattelivsgæster om den acceptable adfærd i nattelivet, og i over **2200** tilfælde har de ydet omsorg eller førstehjælp til gæster, der har haft behov for en hjælpende hånd. Omtrent **8800** gange har Natteværterne hjulpet med at holde byen ren og pæn.

og om tendenser i nattelivet, der kan danne grundlag for udvikling af nye politiske initiativer.

Samarbejde og koordination

Gennem faste møder og klare kommunikationslinjer samarbejder Natteværterne med bl.a. politiet, Støjvagten, dørmænd, gadeplansmedarbejdere og beredskabet om at håndtere konkrete situationer i nattelivet. I løbet af ugen koordineres værternes indsats og fokus gennem et operationelt og strategisk samarbejde med nattelivsbranchen, Sikker By, Teknik- og Miljøforvaltningen, Socialforvaltningen, SSP, Region Hovedstaden og politiet.

I løbet af 2023 har Natteværterne oprettet et operationelt samarbejde med Alarm- og Vagtcentralen, der betyder at aktørerne kan kontakte Natteværterne direkte, hvis der er opgaver, som det vil være hensigtsmæssigt, at Natteværterne håndterer.

1.3 Tiltag for et mere kulturbåret natteliv

Fra drukbåret til kulturbåret natteliv

Det er Københavns Kommunes vision at bidrage til en kulturændring, så nattelivet i København i mindre grad er båret af druk og i højere grad er båret af kultur og forpligtende fællesskaber. I 2023 har en temadrøftelse i Nattelivsudvalget været netop *kulturbåret natteliv*. Arbejdet med dette emne har ført til igangsættelse af en række tiltag.

Støjreduktion ved open air zoner og lokationer til udendørsarrangementer

I 2023 besluttede Nattelivsudvalget at iværksætte første fase af en kortlægning af erfaringer med støjreduktion ved såkaldte open-air-zoner samt lokalisering af alternative udendørs lokationer til brug for kultur- og nattelivsarrangementer i København.

I den forbindelse er det besluttet, at der skal udarbejdes et **teknisk notat**, der samler den eksisterende og nyeste viden om aktiv støjreduktion ved open-air-koncerter.

I samarbejde med Roskilde Festival er det indledende arbejde med nedsættelse af en **arbejdsgruppe** påbegyndt. Gruppen vil bestå af grundejere, kulturaktører samt relevante myndigheder. Formålet er at udvælge 1-2 lokaliteter og et koncept for et pilotprojekt med afvikling af koncerter i København og/eller afprøve ny teknologi til aktiv støjreduktion ved open air-koncerter.

Iværksættelse af en undersøgelse af kulturscenen i nattelivet i København

I 2023 besluttede Nattelivsudvalget at iværksætte initiativet om udarbejdelse af en undersøgelse af kulturscenen i det københavnske natteliv. Formålet med undersøgelsen er bl.a. at vurdere **byens kulturelle værdi** i henhold til nattelivet samt den **socioøkonomiske indvirkning** af at have kreative rum i nattelivet.

Med et særligt fokus på musik og natteliv vil undersøgelsen afdække, hvordan sådanne rum bidrager til en by på forskellig vis, samt hvordan forskellige faktorer, såsom transporttæthed og lejeomkostninger, påvirker byens kreative nattelivsmiljø. I forlængelse heraf vil Københavns evne til at fremme kreativitet og innovation i nattelivet blive vurderet.

Undersøgelsen har også til formål at danne en ramme for en sammenligning mellem København og andre storbyers nattelivskultur.

Rapporten forventes at være færdiggjort og udgivet i efteråret 2024.

Den endelige analyse og rapport vil blive anvendt i Nattelivsudvalgets fortsatte arbejde for at skabe gode vilkår og vækstbetingelser for det kulturbårne natteliv i København.

1.4 Tiltag mod diskrimination i nattelivet

Charter for et natteliv uden diskrimination

Ved forhandlingerne om Budget 2023 blev det besluttet at relancere initiativet Charter for et Fair Natteliv, som blev lanceret i 2017 i forbindelse med Handleplan for Bekæmpelse af Diskrimination 2016.

I 2023 blev det opdaterede *Charter for et natteliv uden diskrimination* udarbejdet i tæt dialog med brancheaktører, restauratører, repræsentanter for minoritetsorganisationer med flere.

Charteret er en forpligtende aftale mellem væsentlige aktører i nattelivsbranchen og Københavns Kommune om aktivt at **forebygge og bekæmpe diskrimination i nattelivet**. Ved at underskrive charteret tilkendegiver de enkelte serveringssteder, at de aktivt vil arbejde med charterets indsatsområder blandt andet gennem:

- Tydelig kommunikation om adgangskrav
- Udpegelse af en nøgleperson med indgående kendskab til charteret
- Uddannelse for personale og ledere i forebyggelse og håndtering af diskrimination

I februar 2024 inviterer Københavns Kommune til lancering af Charter for et natteliv uden diskrimination.

Kommunikationskampagne: Natten er vores

I forlængelse af lanceringen af charteret iværksætter kommunen en kommunikationskampagne under overskriften **Natten er vores**. Formålet er at skabe opmærksomhed om charterets indsatser. Der uddeles blandt andet materiale til ophæng, der lanceres en hjemmeside (nattenervores.nu) med information om charteret og er kommunikeres sideløbende om charterets tiltag på sociale medier til byens nattelivsgæster.

Pilotforsøg med efterprøvelse

I samarbejde med brancheorganisationer har kommunen udarbejdet oplæg til et pilotforsøg med en model for efterprøvelse af, om underskriverne lever op til forpligtelserne i charteret. Blandt andet undersøges det, hvorvidt serveringsstederne kommunikerer tydeligt om forventningen til gæstefærd og adgangskrav samt den konkrete håndtering af oplevet diskrimination. Efterprøvelsen indeholder også test af, om der er udpeget en fast nøgleperson på serveringsstedet, der har et indgående kendskab og ansvar for arbejdet med charterets indsatsområder.

Efterprøvelsen foregår ved anmeldte besøg på serveringsstederne samt gennem en spørgeskemaundersøgelse, med uddybende fokusgruppe-interviews, til videre evaluering og udvikling af implementeringen af charterets indsatsområder i Københavns natteliv.

Overblik over konkrete initiativer i Restaurations- og Nattelivsplan 2021 – del 1

I tabellen fremgår de konkrete tiltag i kapitel 1 i Restaurations- og Nattelivsplan 2021, herunder status på initiativerne i 2023. Det skal bemærkes, at en række initiativer fortsat ikke er finansieret og/eller kræver yderligere undersøgelse, før initiativerne kan iværksættes. Dette arbejde pågår i Nattelivsudvalget.

Initiativ-nr.	Forvaltning	Status 2023
1 Markant udvidelse af natteværter	KFF	I drift – finansieret (2022-2025) i Budget 2022
2 Ordenskorps	ØKF/KFF/TMF	Iværksættes i foråret 2024 – finansieret (2024-2026) i Budget 2024
3 Tildeling af afgrænsede områder til serveringssteder	TMF	Opmærkning af arealer til udeservering iværksættes i 2025
4 Begrænsning af detailhandlens salg af alkohol	KFF/ØKF	Manglende lovgrundlag – dialog med detailhandel fortsættes
5 Mini-arrangementspulje for mindre kulturaktører	KFF	Ikke i drift – kræver finansiering
6 Skærpede ordensregler	TMF	I drift
7 Identificering af festzoner/festivalplads	KFF/TMF	I drift – kortlægning af open air zoner mv. finansieret af Nattelivsudvalget
8 Certificering af serveringssteder	KFF	I drift – lignende tiltag mod diskrimination indgår i Charter for et natteliv uden diskrimination
9 Kampagne mod vold og narkotika	KFF	Ikke i drift – kræver finansiering
10 Én fælles indgang	KFF/TMF	Ikke i drift – kræver finansiering og yderligere undersøgelse
11 Klageapp	KFF/TMF	Ikke i drift – kræver finansiering og yderligere undersøgelse
12 Årlig afrapportering	KFF/TMF	I drift – finansieret (2022-2025) i Budget 2022

Magstræde 18
Ost & Vino

gorm's
GOURMET PIZZA & VIN
MAGSTRÆDE 18

Spisehuset

Del 2. Indsatser for færre miljøgener

Indsatsområder

Københavns Kommune vil støtte nattelivets aktører og beboere med at skabe et respektfuldt samspil, der skal begrænse gener fra støj, affald og urin. Nattelivet medfører uundgåeligt støj, affald og andre efterladenskaber, men gennem en målrettet kommunal indsats skal støjen mindskes ved beboelse, og det skal være muligt at komme af med affald i affaldsbeholdere.

Indhold:

2.1 Tiltag mod støjgener.....	side 13
2.2 Tiltag mod gener fra udeservering.....	side 14
2.3 Tiltag mod gener relateret til renhold.....	side 15
2.4 Tiltag mod gener fra trafik og byrum.....	side 18
2.5 Tiltag mod gener i rekreative områder.....	side 19

2.1 Tiltag mod støjgener

Styrkelse af støjvagten

Øget samarbejde på tværs af myndigheder

Støjvagten har fortsat været udvidet i 2023, hvilket betyder at støjvagten sidst på ugen, aften/nat året rundt, vejleder byens restauratører om gældende regler samt indskærper overskridelser og hjælper støjplagede naboer. Støjvagten prioriterer også tilsyn ved udendørs musikarrangementer.

Teknik- og Miljøforvaltningen har i nattelivsarbejdet øget fokus på samarbejde og løbende videndeling med politiet og kommunens natteværter.

Tilsyn og udtalelser i bevillingssager

Oplysninger fra Støjvagten indgår i behandlingen af bevillingssager. Praksis for tilsyn ved udtalelser er siden 2022 opdateret og systematiseret.

Udover information om støjgener, indsamler støjvagten viden om affald og renhold, problemer med udeservering og kontrol af bygge-lovgivningen til brug for Bevillingsnævnets arbejde.

Undersøgelse af 'festen i gaden'

I 2023 blev der ved leverandørerne PLADS og FORCE Technology udarbejdet en rapport om 'festen i gaden' med det formål at skabe et fælles sprog og vidensgrundlag vedrørende problemet med støj fra gadefesten.

Leverancerne i rapporten er:

- 1 Kortlægning og kvalificering af eksisterende viden** om støjen fra gadefesten, herunder erfaringer fra andre storbyer og faglitteratur.
- 2 Undersøgelse** af festen i gaden gennem støjmålinger og støjgenemålinger samt etnografiske observationer og interviews.
- 3 anbefalinger** til, hvordan støjgenerne fra festen i gaden kan dæmpes under fokusområderne: Adfærd, værtskab, byrum og regulering.

I Nørre Kvarter i Indre By er der i 2023 (juni/december) således gennemført socioakustiske målinger, støjmålinger i faste positioner med kontinuerlig registrering, samt støjgenemålinger hos beboerne i de enkelte gader. Støj- og støjgenemålingerne er suppleret af kvalitative etnografiske metoder, bl.a. byrumsobservationer, interviews og opholdsregistrering. Det bemærkes, at beboernes deltagelse i delundersøgelsen af de oplevede støjgener i juni/december har været begrænset, og derfor kan det siges, at delundersøgelsen ikke har tilvejebragt et repræsentativt udtryk for omfanget af de oplevede støjgener i perioderne.

2.2 Tiltag mod gener fra udeservering

Tilsyn i aften- og nattetimerne

I 2023 har der været øget tilsyn med udeservering i aften- og nattetimerne, da Støjvagten og tilsynet med udeservering er samkørt for at opnå et mere helhedsorienteret tilsyn. Det betyder, at der i 2023 er blevet foretaget **flere systematiske tilsyn med cafeer og restauranter** i weekender og i aften- og nattetimerne, hvilket har resulteret i følgende håndhævelse af reglerne:

Tilsynsform	Antal
Indskærpelse	239
Partshøring	57
Påbud	22
Politianmeldelse	9

Administrationsgrundlag for Udeservering

Den 4. december 2023 vedtog Teknik- og Miljøudvalget et nyt administrationsgrundlag for udeservering. Administrationsgrundlaget skal sikre, at der er en rimelig balance i forhold til brug af byen, beboelse og fremkommelighed, især for udsatte grupper.

Administrationsgrundlaget erstatter tidligere praksis på området og skaber grundlag for mere effektiv håndhævelse af reglerne.

Øget tilsyn og genindførelse af gebyr fra 2025

Med det nye administrationsgrundlag for udeservering træder en række tiltag i kraft fra 2025:

- **Tilladelsesperioden for udeservering udvides** fra 1 år til 3 år for at muliggøre mere sammenhængende tilsyn og skærpet håndhævelse i forhold til overtrædelser af vilkårene for tilladelsen.
- **Genindførelse af gebyr for areal** til udeservering. Indkomsten forventes at dække omkostninger til bl.a. øget tilsyn og administration.
- **Begrænsning af areal** til udeservering for bedre fremkommelighed på smalle fortove for bl.a. kørestolsbrugere og barnevogne.
- **Fysisk opmærkning af arealer** til udeservering, således at tvivlsspørgsmål ved tilsyn mindskes og det gøres nemmere for restauratører og gæster at gennemskue, hvilket areal udeserveringen råder over.

Forsøgsordning med tidsmæssig udvidet udeservering

En forsøgsordning med tidsmæssig udvidet udeservering blev ligeledes vedtaget ved det nye administrationsgrundlag. Fra foråret 2024 vil der kunne tillades udeservering på udvalgte pladser i byen på fredage og lørdage til kl. 02.00 i perioden 1. april til den 30. september 2024. Dette kan medvirke til at mindske presset på Indre by og Indre Nørrebro og sikre en bredere spredning af kultur- og nattelivet i byen.

2.3 Tiltag mod gener relateret til renhold

Løsninger forbundet til hotspots

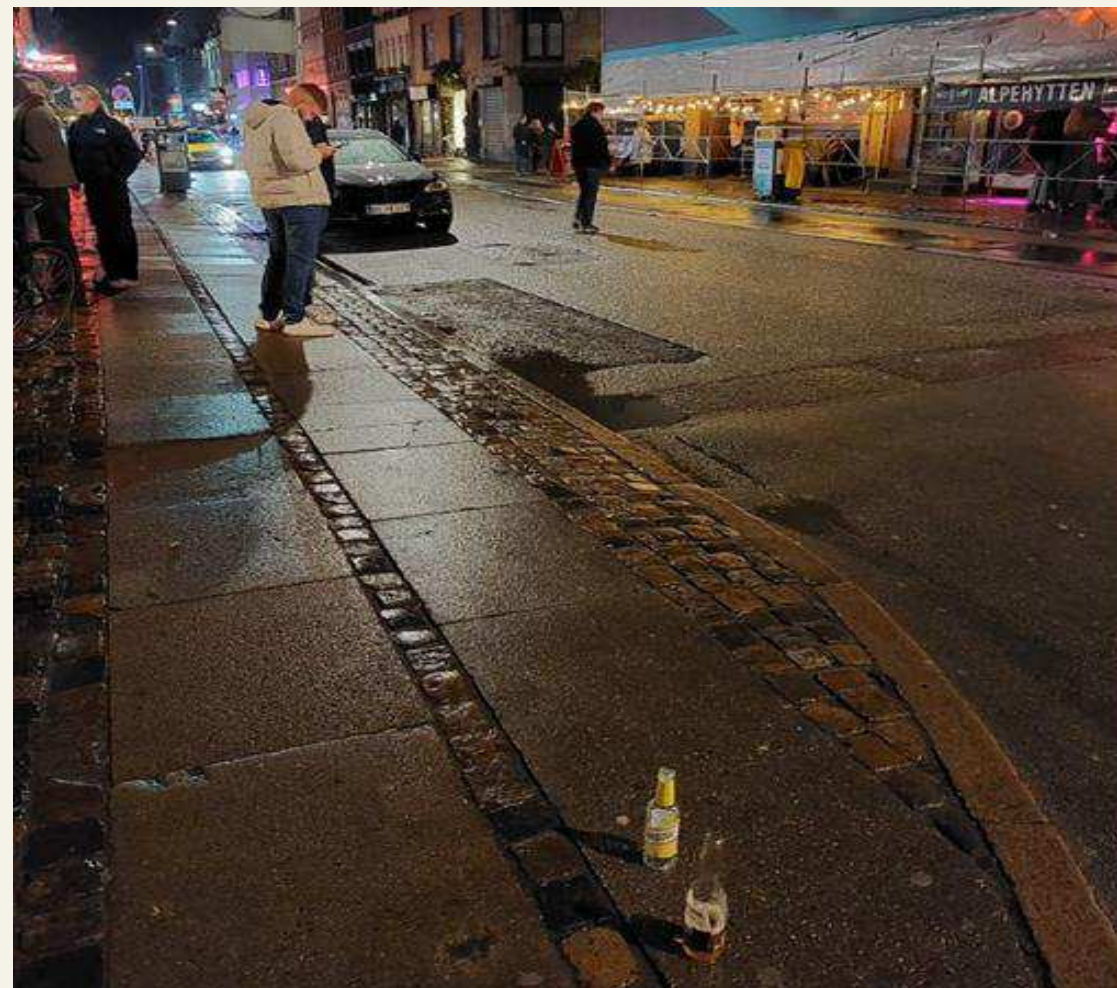
Ekstra aftentømninger og yderligere morgenrenhold

I byens fest-hotspots tømmes i alt 360 affaldskurve én ekstra gang per aften (onsdag-lørdag) hele året i 2023 som i 2022. I morgentimerne fra torsdag til søndag renholdes hotspots i ekstra 10 timer fordelt på ca. 25 lokaliteter, primært i Middelalderbyen. Tiltagene opleves at have en positiv effekt på renholdelsesniveauet om morgenen.

Sommeren 2023 har haft et velbesøgt natteliv som også har været præget af at turisterne er tilbage i byen efter Covid19. De strækninger, der i 2022 var særligt belastede og manglede affaldskurve, blev i løbet af 2023 udstyret med ekstra affaldskurve, herunder på strækningerne Vestergade, Gammeltorv og Gothersgade.

Teknik- og Miljøforvaltningen oplever, at renholdsindsatsen i 2023 på byens fest-hotspots har været tilstrækkeligt - og at denne har levet op til det **politiske fastsatte renholds- og serviceniveau** - til at denne er afsluttet ved kl. 10:00-11:00 om formiddagen.

Der er også udviklet et system til løbende monitorering af det henkastede affald i byen. Henkastet affald i nattelivet er primært domineret af fastfood-emballage. Den geografiske placering af dette varierer afhængigt af blandt andet årstid og vejr.

2.3 Tiltag mod gener relateret til renhold

Reduktion af gener fra festlige udendørsaktiviteter

Kommunen har en række initiativer for en øget renholdsindsats til håndtering af henkastet affald i særligt belastede nattelivsområder og fra festlige udendørsaktiviteter, særligt om sommeren - i både dags-, aften- og nattetimer - med fokus på kommunale grønne arealer, pladser og havnearealer.

Affaldskurvene på lokaliteter med festlig udendørsaktivitet er i 2023 tømt én ekstra gang i aftentimerne.

Det betyder, at der på Vesterbros feststrækninger bliver tømt 180 affaldskurve én ekstra gang torsdag-lørdag henover sommeren. På byens resterende lokaliteter med festlig udendørsaktivitet tømmes i alt 434 ekstra affaldskurve/containere én gang per aften (onsdag- lørdag).

I morgentimerne fra torsdag til søndag renholdes yderligere ekstra 30 timer fordelt på 12 lokaliteter i byen, primært i Havneparken og på Amager Strandpark. De ekstra aftentømninger har fortsat en **positiv effekt** på renholdelsesniveauet om morgenen.

2.3 Tiltag mod gener relateret til renhold

Alternative og midlertidige toiletløsninger

Københavns Kommune arbejder fortsat for at minimere lugt- og urin-gener i de mest belastede områder af byen ved at øge behovs- og adfærdsrettet toiletkapacitet i nattelivet.

Alternative toiletløsninger

Der har været test af ecotoilettet (vandfrit toilet med pissoir og missoir) fra januar til juni 2023 på Gammeltorv og fra august til oktober 2023 på Israels Plads. Dertil har der været test af en selvudviklet løsning (pissoir og missoir) i juni 2023.

For at opnå synlighed har der været opsat lyskæder på fire permanente toiletter samt opstillet bystandere og skilte, der henviser til toiletlokaliteter i nattelivet i juli/august 2023.

Som opfølgning på tiltagene er der foretaget en undersøgelse af brugen af de forskellige toiletløsninger i nattelivet i juni og i august/september 2023.

Midlertidige toiletter

Der har i 2023 været opsætning af midlertidige toiletter i juli og august **på Islands Brygge, i Indre By og i Nørrebroparken.**

2.4 Tiltag mod gener fra trafik og byrum

Fremme af respektfuld opførsel via bedre byrum og trafik

Den nye Byrums- og Trafikplan for Middelalderbyen blev vedtaget i Borgerrepræsentationen 2. februar 2023. Planen skal opnå mindre biltrafik ved at nedlægge parkeringspladser i gadeplan, for at bruge pladsen til bedre forhold for fodgængere og cyklister, bedre muligheder for uformelt (ikke-kommercielt) ophold og mere grønt.

Reducering af biltrafik i Middelalderbyen

i Budget 2023 blev der afsat penge til at realisere det første initiativ fra planen, som skal skabe bedre plads til at gå og cykle og frigøre områdets historiske pladser for cykelparkering gennem:

- **Nedlæggelse af 600 bilparkeringspladser i Middelalderbyen**
- **Etablering af 1.000 nye cykelstativer i gaderne**

Den ændrede bil- og cykelparkering realiseres henover sommer og efterår i 2024. Ændringerne i Nørre Kvarter etableres dog først i 2026 på baggrund af en evaluering af ændringerne i de øvrige kvarterer. Evalueringen af ændringerne i trafikforholdene består dels af trafiktællinger og dels af en mere kvalitativ evaluering baseret på borgerinvolvering.

2.5 Tiltag mod gener i rekreative områder

Tryghedsvagter

I juni 2023 blev en ny national lovgivning vedtaget, der i en 3-årig prøveperiode vil gøre det muligt for kommuner at iværksætte en ordning med tryghedsvagter.

I forbindelse med Budget 2024, blev der afsat 8 mio. kroner frem mod 2027 til etablering af kommunale tryghedsvagter i København.

Formålet med ordningen er at **reducere støj- og ædruelighedsgener i det offentlige rum** samt skabe tryghed i områder, hvor der er behov for flere myndighedspersoner i gadebilledet. Tryghedsvagten kan også bidrage med at reducere affald og urinering på offentlige arealer, da tryghedsvagten kan henstille til, at den forstyrrende adfærd stoppes. Tryghedsvagten har under særlige omstændigheder mulighed for at tilkalde politiet via særlig hotline. Tryghedsvagterne forventes at blive indsat i gaderne i løbet af sommeren 2024.

Skærpede lokale ordensregler

I 2021 besluttede Teknik- og Miljøudvalget, at der skulle indføres skærpede lokale ordensregler i det offentlige rum for bestemte rekreative områder i byen, der oplever meget støj fra høj musik og udendørs fest.

Det resulterede i en udvælgelse af følgende parker og havneområder, hvor det ikke er tilladt at spille musik i bestemte tidsrum:

- Islands Brygge
- Fælledparken (udvalgte områder)
- Hørsholmparken

Evaluering af de skærpede lokale ordensregler blev fremlagt for Teknik- og Miljøudvalget i februar 2022. Det blev konkluderet, at de skærpede lokale ordensregler havde haft en **positiv effekt**. Det blev i evalueringen også vurderet, at ordningen *ikke* skulle udvides til flere områder i København.

Dialogfora

Ved nedsættelse af dialogfora inviterer Teknik- og Miljøforvaltningen samt andre relevante myndigheder til møder med beboere ved parker og havnefronter for at skabe mere tryghed, mindre affald og færre støjgener. I 2023 blev det på baggrund af forvaltningens evaluering af de tre faste dialogfora ved Krøyers Plads, Islands Brygge og Nordhavn besluttet, at dialogfora fremadrettet vil fungere som pop-up dialogfora, der kan anvendes, hvor der opstår et behov for en målrettet indsats ved havnefronter og parker. Med et mere fleksibelt koncept kan dialogfora imødekomme flere områder, og erfaringerne fra andre møder kan anvendes, hvor det er aktuelt. Der har således været afholdt to dialogfora på Islands Brygge i 2023.

Overblik over konkrete initiativer i Restaurations- og Nattelivsplan 2021 - del 2

I tabellen fremgår de konkrete tiltag i kapitel 1 i Restaurations- og Nattelivsplan 2021, herunder status på de enkelte initiativer i 2023. Det skal bemærkes, at en række initiativer fortsat ikke er finansieret og/eller kræver yderligere undersøgelse, før initiativerne kan iværksættes.

Initiativ-nr.	Forvaltning	Status 2023
14 Styrkelse af støjvagten	TMF	I drift - finansieret (2022-2025) i Budget 2022
15 TMF-tilsyn og udtalelser i bevillingssager	TMF	I drift - finansieret (2022-2025) i Budget 2022
16 Projekt om kontinuerlige støjmålinger i gadebilledet	TMF	I drift - undersøgelse af støj/festen i gaden er finansieret i regi af Nattelivsudvalget
17 Hyppigere tilsyn med udeserveringer	TMF	I drift - finansieret (2022-2025) i Budget 2022
18 Løsninger til hotspots	TMF	I drift - finansieret (2022-2025) i Budget 2022
19 Forsøg med partnerskaber for mindre affald	TMF	Ikke i drift - kræver finansiering
20 Øget toiletkapacitet i særligt belastede områder	TMF	Ikke i drift - kræver yderligere undersøgelse og finansiering
21 Udvikling af alternative løsninger til toiletkapaciteten i særligt belastede områder	TMF	Afsluttet - finansieret i 2022
22 Spuling og midlertidige toiletter	TMF	I drift - finansieret (2022 -) i Budget 2022
23 Reduktion af gener fra festlige udendørsaktiviteter	TMF	I drift - finansieret (2022-2025) i Budget 2022
24 Fremme af respektfuld opførsel via bedre byrum og trafik	TMF	I gangsat med anden finansiering: Byrums- og Trafikplan
25 Kampagne for adfærdsændring	TMF	Ikke i drift - kræver finansiering

HIGH QUALITY / CAFE / BAR

HIGH

metroXpress

Del 3. Restaurationsområdet

Københavns Kommunes Restaurationsplan

Restaurationsplanen er Københavns Kommunes politiske ambition for bevillingsområdet i København i 2022-2025. Planen beskriver en række ambitioner på bevillingsområdet, som skal medvirke til at understøtte et attraktivt by- og natteliv i København. Samtidig skal planen medvirke til at sikre, at der tages hensyn til de borgere, der lever i byen og som skal have en normal hverdag til at fungere.

Indhold:

- 3.1 Et varieret og balanceret restaurationsliv.....side 23
- 3.2 Fordeling af bevillinger og alkoholbevillinger.....side 24

3.1 Et varieret og balanceret restaurationsliv

Bevillingsnævnets fokus

Efter reglerne i restaurationsloven og den almindelige forvaltningsret træffer Bevillingsnævnet, efter en konkret og individuel vurdering, afgørelser i ansøgninger om alkoholbevillinger og nattilladelser (kl. 24.00-05.00).

Fokus på et varieret og balanceret restaurationsliv

Med de igangsatte initiativer i Restaurations og Nattelivsplan 2021 er Bevillingsnævnet opmærksom på, at summen af de samlede meddelte bevillinger og nattilladelser skal medvirke til et varieret og balanceret restaurationsliv i København.

Fokus på veldrevne restaurationer

Restaurationslovens regler om offentlig gæld medfører i en række tilfælde en begrænset bevillingsperiode på 2 eller 4 år samt vilkår om, at gælden skal afdrages. Bevillingsnævnets Sekretariat følger op efter seks måneder for at undersøge, om alkoholbevillingen eventuelt skal bortfalde, hvis gælden ikke er nedbragt.

Øget indblik i sagsbehandlingen

Bevillingsnævnets Sekretariat har i samarbejde med et advokatkontor udarbejdet en **vejledning om alkoholbevillinger og nattilladelser**. Denne skal dels styrke sekretariatsbetjeningen af Bevillingsnævnet, dels sikre mest muligt indblik og åbenhed i området for restauratører og borgere i København.

Vejledningen og Q&A'en skal også understøtte sekretariatets rådgivning og vejledning af ansøgere i at udfylde ansøgningsblanketter fyldestgørende med henblik på en smidig og effektiv sagsbehandling til gavn for borgerne.

I den sammenhæng har sekretariatet styrket myndighedssamarbejdet med Område for Miljø og Byliv i sager, hvor der rejses tvivl, om der er givet tilladelse til brug af lokaler til servering af alkohol.

3.3 Alkoholbevillinger og nattilladelser

Nattilladelser i alt (september 2023)

1.086

Typer af nattilladelser i 2023

Ingen nat	1.007
Kl. 1.00	73
Kl. 2.00	475
Kl. 3.00	99
Kl. 4.00	40
Kl. 5.00	399

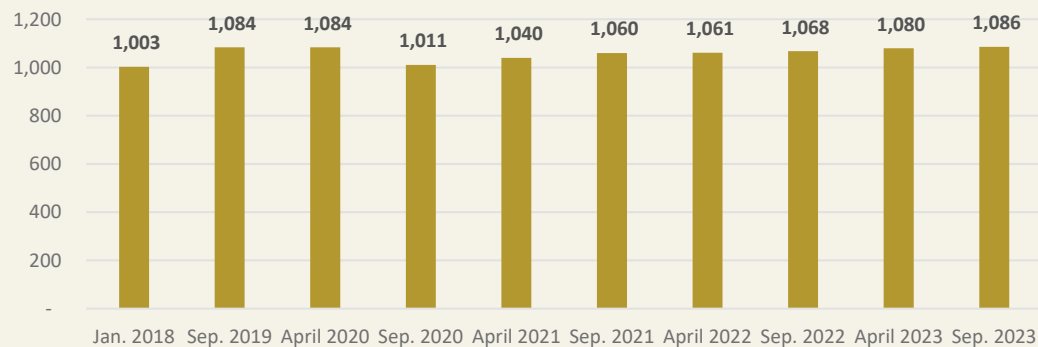
I alt 2.193

Nattilladelser fordelt på bydele 2023

Indre By & Chr. Havn	408
København V	319
Nørrebro	124
København S	72
Østerbro & Nordhavn	75
Valby	21
København NV	18
Vanløse	17
København SV	19
Brønshøj	13

I alt 1.086

Udvikling af antal af nattilladelser

Nattilladelser i København

Statistikken over alkoholbevillinger og nattilladelser fra september 2023 viser, at **1.086** serveringssteder i København har en nattilladelse, svarende til 50 pct. af antallet af alkoholbevillinger i København.

Antallet af bevillinger med nattilladelser i København er steget med 18 stk. det seneste år (september 2022).

Typer af nattilladelser

I september 2023 var de hyppigste typer af nattilladelser i København tilladelser til servering af alkohol til kl. 02 (475 stk.) og til kl. 05 (399 stk.).

Den procentvise fordeling på tværs af typer af nattilladelser i byen er stabil sammenlignet med opgørelsen fra september 2022.

Fordeling af nattilladelser på bydele

Koncentrationen af nattilladelser var størst i bydelene Indre By & Chr. Havn (37 pct.) og Vesterbro (29 pct.).

I Indre By & Chr. Havn havde i alt 174 serveringssteder nattilladelse til kl. 05. På Vesterbro havde 134 serveringssteder nattilladelse til kl. 05.

3.4 Alkoholbevillinger og nattilladelser

Områder med restriktiv bevillingspraksis

I december 2018 blev indført en restriktiv praksis for bestemte typer nattilladelser i udvalgte områder af København, hhv. i Middelalderbyen og enkelte gader på Indre Nørrebro. Med Restaurations- og Nattelivsplan 2021 blev besluttet at fastholde den restriktive praksis i områderne.

I **Middelalderbyen** gælder et stop for nye nattilladelser i tidsrummet fra kl. 24.00-05.00 alle ugens dage. I september 2023 havde 234 serveringssteder i Middelalderbyen en nattilladelse, herudaf havde 118 serveringssteder nattilladelse til kl. 05. Siden januar 2018 ses et fald i antallet af nattilladelser i Middelalderbyen på 24. stk. Antallet af nattilladelser til kl. 05 i Middelalderbyen er faldet fra 144 stk. i 2018 til 118 stk. i 2023 (26 stk.). Indførelsen af den restriktive praksis har således haft en effekt på antallet af nattilladelser.

Udvikling i nattilladelser i Middelalderbyen							Udvikling seneste år
Type:	Jan. 2018	Sep. 2019	Sep. 2020	Sep. 2021	Sep. 2022	Sep. 2023	
1.00	15	18	16	16	16	16	0
2.00	77	81	77	73	70	70	0
3.00	14	22	20	25	26	26	0
4.00	8	4	4	4	4	4	0
5.00	144	144	130	127	122	118	-4
	258	269	247	245	238	234	-4

Bevillingsnævnets restriktive praksis på **Indre Nørrebro** gælder for alle nye nattilladelser i perioden nætter efter søndage til torsdage i gaderne Blågårdsgade, Fælledvej, Ravnsborggade samt dele af Nørrebrogade (nr. 1-27 og 2-26). Der er desuden stop for nye nattilladelser efter kl. 02. i perioden nætter efter fredage og lørdage i omtalte gader.

Udvikling i nattilladelser på Indre Nørrebro						Typer af nattilladelser på Indre Nørrebro		
Gade:	Jan. 2018	Sep. 2019	Sep. 2020	Sep. 2021	Sep. 2022	Sep. 2023		
							1.00	2
Blågårdsgade	12	15	14	14	14	14	2.00	16
Fælledvej	5	5	4	6	6	7	3.00	1
Nørrebrogade	8	7	6	7	5	6	4.00	1
Ravnsborggade	12	12	11	10	10	10	5.00	4
I alt	37	39	35	37	35	37	I alt	13

Antallet af nattilladelser på strækningerne med restriktiv bevillingspraksis på Indre Nørrebro er stabilt i september 2023 sammenlignet med januar 2018, hvor den restriktive praksis trådte i kraft (37 stk.).

Typerne af nattilladelser i området med restriktiv praksis på Indre Nørrebro fordeler sig i september 2023 med en stor andel af nattilladelser til kl. 02.00 (16 stk.) og relativt få (fire) serveringssteder med nattilladelse til kl. 05.00. Det er forventningen, at en fortsat restriktiv praksis således vil understøtte tendensen.

Overblik over konkrete initiativer i restaurationsplanen - del 3

I tabellen fremgår de konkrete initiativer i kapitel 3 i Restaurations- og Nattelivsplan 2021, herunder status på de enkelte initiativer i 2023.

Initiativ-nr.	Forvaltning	Status 2023
26 Særlige vilkår ved meddelelse og fornyelse af bevillinger	KFF	I drift - i sagsbehandlingen indgår en vurdering af behov for restriktioner eller vilkår
27 Håndhævelse over for uansvarlige aktører	KFF	Udtalelser fra "Område for Miljø og Byliv" samt politiet indgår i grundlaget for Bevillingsnævnets afgørelser
28 Vægt på positive og betryggende initiativer	KFF	I drift - ansøgers egne oplysninger indgår i vurderingen af, om der er iværksat positive og betryggende initiativer
29 Mulighed for at indføre loft på natbevillinger på udvalgte gadestrækninger	KFF	I drift BR kan indføre loft på nattilladelser på afgrænsede gadestrækninger
30 Fokus på gastronomi og en fortsat udvikling af madscenen	KFF	I drift - i områder med restriktiv bevillingspraksis meddeles kun i enkelte tilfælde ny nattilladelse, herunder til spiserestauranter med fokus på høj gastronomi
31 Skærpet tilsyn med serveringssteder	KFF	I drift - løbende overvejelser om mulige løsninger, idet der altid i den sædvanlige sagsbehandling føres tilsyn med serveringsstederne
32 Mulighed for morgenlukning efter kl. 05.00	KFF	I drift
33 Krav om oplysning af deltagerantal for lukkede selskaber	KFF	I drift - undersøgelse af juridisk grundlag herfor er igangsat

LA NETA

Mikkeller

Mikkeller

Appendiks

Del 1. Afrapportering på visionen om et natteliv med øget respekt

- Restaurations- og Nattelivsplan 2021, se [link](#)
- Kommissorium for Københavns Nattelivsudvalg, se [link](#)
- Notat om høringssvar til Restaurations- og Nattelivsplan 2021, se [link](#)
- Strukturering og analyse af høringssvar til Restaurations- og Nattelivsplan 2021, se [link](#)
- Charter for et natteliv uden diskrimination, se [link](#)

Del 2. Afrapportering på indsatsområder for færre miljøgener

- Undersøgelse af festen i gaden og støj i nattelivet, se [link](#)
- Teknisk notat om støjgener i nattelivet i Nørre Kvarter, se [link](#)
- Rapport over resultater fra byrumsforsøg, se [link](#)
- Byrums- og trafikplan for Middelalderbyen, se [link](#)
- Sag om fleksible pop-up dialogfora, se [link](#)
- Evaluering af forsøg med skærpede lokale ordensregler, se [link](#)

Del 3. Afrapportering på restaurationsområdet

- Vejledning om alkoholbevillinger og nattilladelser i København (Civitas Advokater), se [link](#)
- Q&A på bevillingsområdet i København, se [link](#)
- Statistik over alkoholbevillinger og nattilladelser i København september 2023, se [link](#)